

Varja Hrvatin

TAM, KJER NEKOČ STALA JE KATEDRALA

Kratka brezoblična drama v treh prizorih

Osebe:

IZGUBLJENA DUŠA

ŽIVEČI DUH

I.

Besede, ki se bodo pisale v naslednjih straneh niso nastale na pokopališču, na smetišču, v podzemlju, v apokaliptični atmosferi. Besede je stkala Izgubljena duša na obličje zapuščene katedrale, ujete nekje na planoti med prepadi, katere lepote ni videl več nihče. Zaveda se, da so besede patetične in da nimajo veliko smisla, a jih raje zapiše kot, da ostane neslišana.

IZGUBLJENA DUŠA

Moje rojstvo oznanilo je beg. Rojena v svetu, kjer mojega doma ni. Beg je moj dom. Bežim že dvesto let, skrivam se v sencah za vogalih, v mislih izrečenih besed. Izmuznem se v majhne koticke kjer vlada samota in kjer lahko kraljujem jaz. Bitja srca ne poznam, moji koraki lebdijo, nihče me ne sliši. Sem duh preteklosti in bodočnosti, današnjega dneva ne poznam. Kot meglica tujih življenj lebdim nad črnobelim svetom, saj izbrisal je vse svoje barve. Želim vse,

dobim vse. Izgubljam vse, nimam nič. Moja prtljaga so spomini drugih in moj prevoz je dvodimenzionalen. Na meni ni nič človeškega, ob rojstvu pozabili so mi dati ime. Kličejo me "Ženska duh", saj s svojo črnino zaznamujem svoj prihod. Težko je ljubiti, ko svet se te boji.

Čprav zavedajoč se, da ni nikogar, ki bi jo poslušal, nadaljuje.

V daljavi opazi gmoto meglice, ki se premika v njeni smeri. Končno se opogumi.

IZGUBLJENA DUŠA

Pridi, pridi, čakam te.

Ko veter odpihne vso preostalo jesensko listje.

ŽIVEČI DUH

Ne bodi nestrpna. Zate čas več ne obstaja. Jaz sem tisti, ki se mu mudi.

IZGUBLJENA DUŠA

Meni ni več treba hiteti, moji dnevi nimajo ne začetka ne konca.

ŽIVEČI DUH

Torej dneva sploh ni.

IZGUBLJENA DUŠA

Ko se odločim, da bo dan, mi sonce pomežikne. Ko zaželim si noči, mi pomaha luna.

ŽIVEČI DUHI

Kako patetičen mora biti tisti, ki te je ustvaril.

IZGUBLJENA DUŠA

Sama sem se ustvarila.

ŽIVEČI DUH

In zdaj si izgubljena.

IZGUBLJENA DUŠA

Vendar sem prosta.

ŽIVEČI DUH

In brez okov in sanj in strahov.

IZGUBLJENA DUŠA

Ko bi le vedel kako je lepo.

ŽIVEČI DUH

Vem, da je dolgočasno.

IZGUBLJENA DUŠA

Kako? Saj nikoli nisi probal.

Živeči duh stopa po posušenih listih v upanju, da zakričijo.

IZGUBLJENA DUŠA

Obljubil si.

ŽIVEČI DUH

In ti si bila naivna.

IZGUBLJENA DUŠA

Če ne prideš, ne moreva ostati skupaj.

ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA

Saj sva skupaj. Tukaj. Zdaj.

Ampak tu je tako temačno in hladno in sivo in
strašljivo.

ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA

Meni je všeč.

Ne bom ostala tukaj in čakala nate vekomaj.

ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA

Sama si se odločila.

ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA

Ti pa si ostal brez duše.

ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA

Nehaj čutiti.

Nikoli. Nočem biti ti.

ŽIVEČI DUH

Če ne čutim, kako te torej lahko ljubim?

Ne ljubiš, samo spominjaš se. Norec.

In kaj je mogočnejšega od brezmejne ljubezni do življenja? Norost, ki te razlikuje od ostalih. Norost, ki te spravlja v samico. In le to je nezavedna norost, ki jo lahko uživaš dokler nekaj ne razplete tvojih sanj. Norec je lahko vsak, a le pravi norec svojo norost v sebi skriva. In ta privre na plano ob najsvetlejšem dnevu najtemnejše noči in hrepenenju po zvezdah. Pravi norci so tisti, ki ljubijo. Ljubezen je edina norost, ki izvira iz norosti same. Črke, besede, stavki, povedi, odstavki, poglavja,... S pravo norostjo lahko zgradiš krila in poletiš, z malo manj prave norosti pa le piješ in kadiš. Pravi norec izogiba se rimam in le absurd s prijateljstvom objema. Lepota in žalost te norosti, pa je da vandra po svetu brez sorodne duše. V vsakem srcu drugačna norost bije in vsaka norost skriva se v naslednji zvezdi na nebu. Le kakšen norec mora biti šele luna!

Luna se neopazno pojavi na nebu, skoraj je enake barve kot nebo.

IZGUBLJENA DUŠA

Zaradi norosti sem tu. Zaradi te neumne opojne norosti, ki si jo povzročil ti.

ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA

Prisilili so me.

Ti si se odločil.

ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA
ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA
ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA
ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA

Nisem imel izbire.
Še zmeraj se mi lahko pridružiš.
Ti bi se lahko meni, zdaj ne moreš več.
Odločila sva se skupaj.
Ti si se odločila namesto mene.
In ti si pristal.
Ustrašil sem se.
Strahopetec.

Katedrala odzvanja pozabljeno himno v ozadju.

ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA
ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA
ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA

Želel sem več. Želim si vsega. Nič ni narobe s tem.
Življenje ti je dalo toliko in ti si se vseeno prodal.
Raje prodal kot obupal in priznal poraz.
Jaz sem zmagoslavje.
Ne bodi no tako naivna.
Še celo življenje klečeplazil boš za ta umazan uspeh, ki
si ga tako želiš.

ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA
ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA
ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA
ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA

Jaz sem sprejel tvojo željo.
Želja je sebičnost.
Torej priznaš, da si sebična?
Najina želja je bila skupna.
Pridružil se ti bom kasneje.
Moja duša je že izgubljena.
Ko se vrnem, ne bo več.
In če se ne vrneš, le obvisim.

Z vsako repliko, z vsako besedo se duh in duša oddaljujeta z majhnimi koraki drug od drugega. Za njima ni ničesar, pred njima le drug.

ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA
ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA
ŽIVEČI DUH

Poiskal te bom.
Vendar mene več ne bo.
Morala bi biti skupaj.
Morala bi biti skupaj.
Morala bi biti skupaj.

IZGUBLJENA DUŠA

Tvoja duša bi rešila mojo in skupaj bi dozorela in odšla tja, kjer sva bila ustvarjena.

ŽIVEČI DUH

Ti si naju ustvarila, moraš poznati pot nazaj.

IZGUBLJENA DUŠA

Ne brez tebe. Ne brez tebe. Ne brez tebe. Ne brez tebe.

Ne brez tebe. Ne brez tebe. Ne brez tebe. Ne brez tebe.

Ne brez tebe. Ne brez tebe. Ne brez tebe. Ne brez tebe.

“Ne brez tebe” kot mantra odzvanja iz katedrale. Duša in duh sta vsak na svojem koncu planote, ki z vseh strani končuje se s prepadom. Živeči duh se zagleda proti Izgubljeni duši in počasi lebdi proti njej.

ŽIVEČI DUH

Ti si mi dala življenje.

II.

Duh in duša drug pred drugim stojita kot odsev drug drugega- Kot bi med njima obstajalo nevidno zrcalo. Vsako gesto, ki jo naredi en, ponovi drug in tako se zrcalno dopolnjujeta v gibanju, ki skoraj spominja na ples.

IZGUBLJENA DUŠA

Vzeti si moraš to kar sem ti dala, drugače se ne srečava več.

ŽIVEČI DUH

Ne morem.

IZGUBLJENA DUŠA

Tvoja šibkost je že prav smešno umazana.

ŽIVEČI DUH

Ne morem.

IZGUBLJENA DUŠA

Moraš!

ŽIVEČI DUH

Ne morem.

IZGUBLJENA DUŠA

Ubij se!

ŽIVEČI DUH

Ne morem.

IZGUBLJENA DUŠA

Pridruži se mi!

ŽIVEČI DUH

Ne morem.

IZGUBLJENA DUŠA

Ubogaj me!

ŽIVEČI DUH

Ne morem.

IZGUBLJENA DUŠA

Uslišaj me!

ŽIVEČI DUH

Ne morem.

IZGUBLJENA DUŠA
ŽIVEČI DUH
IZGUBLJENA DUŠA

Zaupaj mi...

Torej pojdem s teboj.

Res? Čudovito. Samo primi mojo dlan in bova izpuhtela skupaj. Nič ne bo bolelo, nič ne boš več čutil. Ponovno se boš rodil s še lepšo dušo.

ŽIVEČI DUH

Ampak mislil sem, da si se zaljubila v mojo dušo, ne v moje telo?

IZGUBLJENA DUŠA

Telo je le še privid, resnična lepota podobe skriva se v duši. Ta bo nova, prerojena, nedotaknjena. Čisto tvoja in čisto moja - duša brez telesa.

ŽIVEČI DUH

Torej pojdem s teboj. Ne bojim se več.

Duh in duša združita tista dva uda, ki še najbolj spominjata na dlani. Pripravljena na izpuhtenje.

ŽIVEČI DUH

Še malo pa bo konec.

IZGUBLJENA DUŠA

A čutiš?

ŽIVEČI DUH

Bliža se.

IZGUBLJENA DUŠA

A vidiš?

ŽIVEČI DUH

Obraz mi vre od propada.

IZGUBLJENA DUŠA

A slišiš?

ŽIVEČI DUH

Ušesa razpirajo se mi v neskončno globino.

IZGUBLJENA DUŠA

A misliš?

ŽIVEČI DUH

Pijavke izsesavajo mi rdečo nit iz sanj.

IZGUBLJENA DUŠA

A razumeš?

ŽIVEČI DUH

Delirij razpleta se z mojimi prsti.

IZGUBLJENA DUŠA

A veš?

ŽIVEČI DUH

Spomin nasaja mi roge.

IZGUBLJENA DUŠA

A želiš?

ŽIVEČI DUH

S stopali ne morem se več dotakniti tal.

IZGUBLJENA DUŠA

A jočeš?

ŽIVEČI DUH

Zenice imam izsušene od bolečine.

IZGUBLJENA DUŠA

A živiš?

ŽIVEČI DUH

Utapljam se v vlažni rdeči prsti.

IZGUBLJENA DUŠA

A sanjaš?

ŽIVEČI DUH

Praskam z nohti po globinah svojih misli.

IZGUBLJENA DUŠA

ŽIVEČI DUH

IZGUBLJENA DUŠA

ŽIVEČI DUH

IZGUBLJENA DUŠA

ŽIVEČI DUH

IZGUBLJENA DUŠA

ŽIVEČI DUH

A greš?

Nimam več kril, odpadlo je jesensko listje.

A govoriš?

Glasba nereda preglasila je moje abecede.

A pogrešaš?

Slepota osivela je moje mavrice.

A hrepeniš?

Ja, po življenju.

Živeči duh sunkovito izpusti dlan in jo ponosno vzame nazaj k sebi.

Izgubljena duša začne siveti. Z vsakim trenutkom je odtenek svetlejša. In še svetlejša in še svetlejša.

IZGUBLJENA DUŠA

Kaj pomeni podoba?

To kar vidiš v zrcalu?

To kar vidijo drugi?

To kar želiš videti?

To kar drugi želijo videti?

To kar je lepo. To kar je naravno. To kar je pravilno.

To

kar je človeško. To kar je čisto. To kar je nedotaknjeno.

To kar je nedolžno. To kar je duša. To kar je maska. To

kar je obraz. To kar je srce. To kar je telo. To kar je

privid. To kar je resnica. To kar je iluzija. To

kar je

življenje. To kar je sen. To kar je želja. To kar

je

dejstvo. To kar je upanje. To kar je slika. To kar

je svet.

To kar je pogled. To kar je izgled.

To nisem jaz.

Izgubljena duša je zdaj nevidne barve.

ŽIVEČI DUH

S pogledom naznanjaš svetu, da si sama. Kričiš na

pomoč, a te nihče ne sliši. Glas imaš kot počen

porcelan. Čakaš, da nekdo opazi tvojo samoto in

utesnjenost v prsih, a za svet ne obstajaš. Čeprav sem

tako blizu, je med nama nevidna meja. Ne govorim več

tvojega jezika, ne berem več tvoje abecede, ne

razumem več tvojih sanj, ne slišim več tvojega joka in
ne vidim več tvojih misli. Na tej majhni planoti
stojita dva nezdružljiva sveta. Meja je tako neopazna in
prosojna, a tako velika in mogočna. Kot ta katedrala.
Tisti, ki govorijo tvoj jezik se te bojijo. Tisti, ki berejo
tvojo abecedo, te prezirajo. Tisti, ki razumejo tvoje
sanje, te zatirajo. Tisti, ki slišijo tvoj jok, te
Tisti, ki vidijo tvoje misli, te spoštujejo. Ti si
tega okrutnega sveta. Odeta v plašč nevidnosti
odhajaš na obisk h pozabljenim.

pretepajo.
kraljica
zdaj

*Živeči duh zajoče dim. Joče in joče dim, da poiskal bi obličje Izgubljene duše. Planota prav tako
sivi. Z vsakim trenutkom je odtenek svetlejša. In še svetlejša in še svetlejša. Nato se ustavi.*

III.

*Siva belina pogoltne Živečega duha, ki še zmeraj hlasta za ostanki Izgubljene duše. Skoraj je brez
sape, glasu, toplote, zavesti.*

ŽIVEČI DUH

Čakaj name, morbidnost ne bo te rešila, morda le
ublažila ta neskončni padec. Ko zaobjel te bo nasmeh,
razumela boš čudež življenja. Ko dotaknil se te bo
iskren pogled, slišala boš besede odrešitve. Čakaj
name. Osamljenost ne bo ti pomagala, morda le
zamotila te nerazložljive misli. Ko osvetilo te bo
jutranje sonce, prejela boš dar razsvetljenja. Ko zmočil
te bo jok sreče, spomnila se boš svojih otroških sanj.
Čakaj name. Ko uzreš mojo podobo v svojem zrcalu,
uvidela boš laž moje obljube. Ne čakaj name, tudi jaz
sem te izdal.

*Pred njo izginja gmota meglice, ki se premika v nasprotni smeri. Končno se opogumi.
Čprav zavedajoč se, da ni nikogar, ki bi jo poslušal, nadaljuje.*

IZGUBLJENA DUŠA

Pustil si me samo, tam kjer nisem govorila jezika, brala besed in slišala glasbe. Pustil si me samo, tam kjer nisem bila Izgubljena duša, tujka, čakajoč nate. V kraljestvu kjer sonce ni svetilo, v mestu kjer luči so spale, v hiši kjer tišina bila je zvok ljudi.

Prižge nagrobno svečo, saj pri roki nima drugačne.

Ti želiš si večno slavo, jaz zgolj to, da nekdo bi me prebral.

Sliši se globoko hripavo dihanje, ki ga prekine zvon katedrale. Udari dvanajstkrat, verjetno je ura poldne ali polnoč. Zdaj dihanje postaja čedalje čistejše, mirneje. Zlije se z zvokom okolice. Veter upihne svečo.

Ona govori z duhovi,
on slika njihove kričeče duše.
Pokopališče je njun dom.
Ta smrtna tišina
in šumenje bolečine
je njuna spremljava.
Vse kar potrebujeta
so te ostanki barv življenja
in zvon katedrale,
ki opominja ju na naslednji vdih.
Tu sta edina, ki morata dihati.
Obzidje zaustavlja urbanost,
ki želi zažreti se v njuni telesi
in kot demon zasesti
še edini preostanek čiste nedolžnosti.
Ljubila se bosta do konca časa,
samo tako lahko preživita.

Katedrala začne rasti v nebo, je čedalje večja in mogočnejša, prevelika za ta svet. Ko se še komaj dotika tal, krčevito povleče korenine iz tal, ki sinhrono poletijo v nebo kot brezglave lovke. Zraven tega prostora, ki ni pokopališče, ostane ogromna luknja in v ozadju ne sliši se nobenega zvoka več.

KONEC